

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

- 1 55. סעיף 13(א)(7) לחוק אימוץ ילדים דורש התקיימותם של שלושה תנאים מצטברים כמפורט
2 בסעיף:
3 א. ההורה אינו מסוגל לדאוג לילדו כראוי בשל התנהגותו או מצבו.
4 ב. אין סיכוי שהתנהגותו או מצבו ישתנו בעתיד הנראה לעין.
5 ג. על אף עזרה טיפולית וכלכלית סבירה כמקובל ברשויות הסעד לשיקומו.
6
7 א). הכרזת הקטין בר אימוץ כלפי אימו
8
9
10 56. לאחר בחינת טענות הצדדים וההליך שהיה בפני עולה כי התקיימו במלואם תנאי סעיף
11 13(א)(7) לחוק אימוץ ילדים כלפי האם.
12
13 57. האם חזרה שוב ושוב במהלך ההליך, הן בדיונים שנערכו לפני והן בכתבי הטענות שהוגשו
14 מטעמה, כי היא מסכימה שהקטין יוכרז בר אימוץ כלפיה.
15
16 58. ביום 27.10.14 התקיים הדיון הראשון בהליך בו טענה האם בפני, לגבי הקטין, כי: "אני
17 רוצה שמשפחה חיצונית תיקח אותו".
18
19 59. האם אינה מקיימת קשר עם הקטין מזה חודשים ארוכים ביותר, אינה חפצה בקשר כזה,
20 וניכר כי אין לה כוחות לקיים קשר כזה כלל.
21
22 60. האם לא התייצבה לרוב הדיונים שהתקיימו בבית המשפט, ובפרט לא לדיוני ההוכחות.
23
24 61. האם לא התייצבה לבדיקה אצל המומחה שמונה על ידי בית המשפט.
25
26 62. ביום 26.1.15 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה:
27
28

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

- 1 26". בכל הנוגע לאם – האם לא התייצבה לדיון. לא הוגש גם תצהיר
2 מטעמה בתשובה לבקשה להכריז על הקטין בר אימוץ כלפיה. לאם
3 אין כל קשר עם הקטין מזה זמן רב. מהדיון אליו כן התייצבה האם
4 ניכר ברורות כי היא מסכימה להעביר את הקטין לאימוץ ומתנגדת
5 למצב של העברת הקטין למשפחת האב. האם הסכימה לבקשה לפי
6 סעיף 12(ג). שקלתי האם במצב זה ליתן פס"ד המכריז על הקטין בר
7 אימוץ כלפיה. בסופו של יום ולאחר שב"כ היועמ"ש השאיר לשיקול
8 בימ"ש ולאחר שמיעת ב"כ האם – איני נותנת בשלב זה פס"ד. אולם
9 על האם לדעת כי אי התייצבותה להמשך ההליכים ולאחר שגם לא
10 התייצבה לבדיקות אצל המומחה – מהווים משקל מכריע לאי
11 מסוגלותה ורצונה לגדל את הקטין".
- 12
- 13 63. בסיכומי האם היא טוענת, באמצעות באת כוחה, באופן מפורש וחד משמעי כי היא
14 מסכימה שהקטין יוכרז בר אימוץ כלפיה ויועבר לאימוץ אצל משפחה אשר אינה משפחת
15 האב (עמדתה ועניין זה יובאו בהמשך).
- 16
- 17 64. בנסיבות האמורות לעיל, לאור הסכמת האם, אשר הייתה עקבית ולא השתנתה מראשית
18 ההליך, ולאור התנהלותה והתנהגותה המפורשת בהליך, בעיקר כלפי הקטין, אני קובעת
19 כי התקיימו תנאי סעיף 13(א)(7) לחוק האימוץ, והקטין מוכרז בר אימוץ כלפי אמו.
- 20
- 21 ב. הכרזת הקטין בר אימוץ כלפי אביו
- 22
- 23 65. לאחר בחינת טענות הצדדים וההליך שהיה בפני, עולה כי התקיימו במלואם תנאי סעיף
24 13(א)(7) לחוק אימוץ ילדים כלפי האב.
- 25
- 26 66. מראשית ההליך, שינה האב את עמדתו מספר פעמים לגבי גורלו של הקטין. תחילה טען כי
27 ברצונו, וכן כי ביכולתו, לגדל את הקטין בעצמו בסיוע אמו ומשפחתו. לאחר מכן, טען כי
28 ברצונו שאמו תגדל את הקטין בסיועו ובסיוע בת זוגו. לאחר מכן, טען כי ברצונו שאחותו,
29 הדודה, תגדל את הקטין.

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

- 1
- 2 67. החלופות שהוצעו על ידי האב הן הלכה למעשה מסירת הקטין לאימוץ, הגם שמדובר
- 3 באימוץ הקטין על ידי משפחת האב.
- 4
- 5 68. האב לא התייצב למרבית הדיונים שהיו בפני בית המשפט, ובפרט לדיוני ההוכחות.
- 6
- 7 69. עם זאת, האב התייצב ונבדק על ידי המומחה שמונה על ידי בית המשפט. גם ממצאי חוות
- 8 הדעת מעידים על חוסר מסוגלותו להיות הורה לקטין.
- 9
- 10 70. חוות הדעת של מכון שלם מיום 22.2.2015 מביאה את נסיבות חייו המורכבות של האב,
- 11 והמאפיינים באישיותו אשר בעטיים אין מנוס משלילת המסוגלות ההורית שלו.
- 12
- 13 71. חוות הדעת קובעת כי האב חסר מסוגלות הורית ואי מסוגלות זו אינה עומדת להשתנות:

"סיכום והמלצות"

האב הופנה לאבחון במסגרת בדיקה מסוגלות הורית שמתבצעת על רקע בקשת המדינה להכריז בנו הקטין כבר אימוץ. מדובר באדם בעל סיפור חיים קשה ומורכב עם היסטוריה של קשיי הסתגלות במסגרות רבות. מבחינה אינטלקטואלית ניכר כי לאב יכולות תקינות, והוא מצליח לתפקד בהתאם לכישוריו בסיטואציות מובנות וניטראליות. עם זאת, סגנון ההתארגנות והתפקוד שלו נוקשה והוא מקפיד יתר על המידה על פרטים, לעתים גם לא רלוונטיים. סגנון זה עלול להקשות עליו לפעול תחת לחץ זמן ולשמור על יעילות תפקודו. מדובר באדם בעל רמת התפתחות רגשית שאינה תואמת את גילו. עמדותיו המקסימליסטיות ובלתי מתפשרות, שאופייניות יותר לגיל ההתבגרות, מקשות עליו מאוד להסתגל

בתי המשפט

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בפני

כב' השופטת תמר סנונית פורר

למסגרות, לקבל מסכות ונורמות התנהלות מקובלות חברתית ולהשתלב בחברה. בולט חסך עמוק בנוכחות הורית תומכת ומספקת שתעצב את אישיותו ותשפיע על ההתנהלות שלו במגוון מצבים שונים. ניתן להעריך כי מגיל צעיר מדי הוא היה נתון לעצמו ללא הכוונה ותמיכה. החוויה של תסכול ונטישה רגשית ופיזית מביאה לחוויה עמוקה של בדידות וקושי ליצור יחסים אינטימיים ומבוססים על הכרות וקבלה של האחר. היחסים שלו עם הסביבה הנם רומנטיים ומקסימליסטים. חורים השלכתיים באבחון וסיפור החיים שלו מגלים כי התפיסה שלו את האחר מושפעת מאוד מעולמו הפנימי ומהשלכות שאינן מאפשרות תפיסה מציאותית של האחר והבנה של מניעיו. הוא כה זקוק לאהבה, תמיכה והכלה, שלעתים עלול לחפש אותה גם מצד אנשים שכלל לא מתאימים לתפקיד זה ולא מוכנים לקבל אותו על עצמם.

לשאלת הבדיקה – האב ביטא באופן ברור את רצונו לקבל משמורת על בנו הקטין ולגדלו בכוחות עצמו ובסיוע של אמו ושל בן זוגה. עם זאת, מדובר באדם בעל רמת ארגון אישיות גבולי שמתקשה לווסת את התנהלותו, לגלות מודעות לרגשותיו ולמצבו ולהיות אמפאתי לאחר תוך הבנה של מצבו ומניעיו. הוא מצטייר כאדם צעיר מאוד מבחינה אישיותית מגילו הכרונולוגי, ומבנה האישיות שלו, מנגנוני ההגנה שלו ומידת התובנה, אופייניים יותר לגיל התבגרות סוער ואגוצנטרי. ממצאי האבחון מצביעים על מידת מסוגלות נמוכה מאוד לשמש דמות הורית יציבה ומטיבה לבנו הקטין. ניכר כי עצמו זקוק להכוונה, תמיכה והכלה, וייתכן כי בשל התסכול המתמשך של צורך זה, התפתחה פנטזיה להעניק לאחר את מה שחסר לו, מבלי יכולת ממשית לעשות זאת.

קשייו של האב ומגבלותיו נשענים על תשתית אישיותית והסיכוי כי קשיים אלה יתמתנו או כי יחול שינוי באופן

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

כב' השופטת תמר סנונית פורר

בפני

התנהלותו ויכולתו לתפקד כהורה תוך זמן סביר ולנוכח עזרה
מתאימה הנו נמוך מאד עד בלתי קיים. האב אינו מסוגל לקחת
אחריות על בנו ולספק לו סביבה הורית סבירה מבלי להעמיד
את הקטין במצבי סיכון. (ההדגשות שלי).

ראו: חוות הדעת, עמ' 8-9.

72. לאור ממצאי חוות הדעת, ניתן לקבוע כי האב חסר מסוגלות הורית כיום וכי אין צפי לשינוי במצב זה בעתיד, גם לא בהינתן סיוע מותאם לאב. האב לא חלק הלכה למעשה על ממצאי חוות הדעת.

73. האב הגיש תצהירים בהליך המדגישים את אי העקביות בתכניותיו לגבי עתידו של הקטין ואת חוסר החלטיותו לגבי זהות האדם אשר ברצונו שיגדל את הקטין. תצהירים אלה משקפים את תפיסתו, כפי שגם עלתה בחוות הדעת, וחוסר המסוגלות לדאוג לקטין ולספק לו את צרכיו הבסיסיים.

74. האב לא הגיע לדיוני ההוכחות שנקבעו בהליך, על כן לא נחקר על תצהיריו. לאור כך, ביקשה ב"כ היועמ"ש כי בית המשפט יורה שתצהיריו יוצאו מהתיק. האב לא הגיב לבקשה זו בסיכומיו. בשל היעדרו מדיוני ההוכחות לא היה ניתן לחקור אותו על תצהיריו, בכך צודקת ב"כ היועמ"ש כי לא ניתן לחקרו, אולם לא נגרם בעטיה של היעדרות האב מדיוני ההוכחות כל נזק למי מהצדדים. נהפוך הוא. דווקא בשל היעדרות האב וחוסר היכולת לחקרו, ניתן היה להתרשם מהתנהלותו של האב מחד ומעמדותיו בתצהיריו מאידך. בפועל, התנהלות האב במשך כל ניהול ההליך הייתה כי הוא מסכים כי בנו יימסר לאימוץ.

75. טענות האב, רובן ככולן בפועל, תומכות בהסכמתו כי הקטין יימסר לאימוץ, אולם זהות המאמץ היא זו שהשתנתה.

בתצהירו מיום 12.11.14 אמנם טוען כי מתנגד למסירת הקטין לאימוץ, אולם באותה נשימה מציין כי מבקש שאמו (סבתו של הקטין) תגדל את הקטין.
 בתצהירו מיום 7.5.15 טוען כי מסכים שאחותו, הדודה, תאמץ את הקטין.

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

76. נוסף לאמור לעיל, האב חזר בסיכומיו כי הוא מסכים לאימוץ הקטין על ידי אחותו, הדודה. אמנם האב מציין כי מסכים לאימוץ הקטין אך ורק אם יועבר לדודה, אך ממצאי חוות הדעת והתנהלותו של האב על פני זמן בהליך בפני, מעידים גם הם על חוסר המסוגלות שלו לגדל את הקטין ולהיות הורהו.
77. יודגש – איש מהצדדים לא חלק על חוות דעת המומחה בכל הנוגע לאי מסוגלותו של האב והמלצת המומחה על הכרזת הקטין בר אימוץ כלפי האב.
78. בנוסף, האב הפסיק את ביקוריו אצל הקטין לפני חודשים רבים.
79. בנסיבות האמורות לעיל, לאור ממצאי חוות דעת המומחה ולאור התנהלותו והתנהגותו המפורשת של האב בהליך ובעיקר כלפי הקטין, אני קובעת כי התקיימו תנאי סעיף 13(א)(7) לחוק האימוץ, והקטין מוכרז בר אימוץ כלפי אביו.
- (2). מעמדה של דודתו של הקטין בהליך האימוץ
80. כעת, לאחר הקביעה כי הקטין הוכרז בר אימוץ כלפי שני הוריו, יש צורך להכריע האם טובתו של הקטין בהליכי אימוץ על ידי דודתו, והאם יש לשמוע את קולה של דודתו של הקטין בהליכי האימוץ. האם יש להתחשב בחקירות ב"כ ובסיכומים שהוגשו על ידה, האם יש לשמוע את טענותיה ולאפשר לה להתמודד עם טענות ב"כ היועמ"ש.
81. ב"כ היועמ"ש טוענת כי אין מקום לשמוע את הדודה כלל, אין מקום ליתן לה כל מעמד בהליך שבפניי, בפרט, אין מקום לכך שישמע קולה בדיונים ושתגיש סיכומים בשאלות שבמחלוקת, וכי יש להתעלם מכל אלה.
82. ב"כ הדודה טוענת כי מאחר שנבדקה על ידי המומחה ומאחר שהיא ממשפחתו המורחבת של הקטין וחפצה לאמצו, יש צורך ליתן לה מעמד וזכות ייצוג וטיעון בהליך האימוץ.

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

כב' השופטת תמר סנונית פורר

בפני

83. ההורים נחלקו בעמדותיהם: האם הצטרפה בעמדתה לב"כ היועמ"ש, האב תומך בעמדת הדודה.

(א). המשפחה המורחבת בהליך אימוץ

84. השאלה הראשונה היא האם יש צורך לבחון את המשפחה המורחבת והאם יש מקום, בתמונת עולמו של הקטין, לבחון את קיומה ותרומתה לחייו, כל זאת במסגרת הליכי האימוץ.

85. בדנ"א 6211/13 היועץ המשפטי לממשלה – משרד הרווחה והשירותים החברתיים ואח' נ' פלונית (23.1.2013) (להלן: "הלכת פלונית") דן בית המשפט העליון בהרכב מורחב של שופטים, בין היתר, גם בשאלת הצורך לבחון את המשפחה המורחבת במסגרת תיקי אימוץ.

86. בפסק דינה של כבוד המשנה לנשיא (כתוארה דאז) השופטת נאור, היא מציינת כי על בית המשפט לבחון את אפשרות קליטתו של הקטין על ידי קרוביו במסגרת הליך אימוץ, מאחר שהדבר מיטיב עם הקטין:

"כאשר קיים משבר אצל ההורים הביולוגיים המחייב את שקילת הוצאת הקטין מחזקתם, מן הראוי לבחון אפשרות קליטתו של הקטין על-ידי קרוביו. אפשרות זו עשויה להיטיב עם הקטין, שכן היא מאפשרת לשמור על הקשר בין הקטין לבין משפחתו המולידה, על זהותה הייחודית (ראו גם: פנחס שיפמן דיני המשפחה בישראל כרך ב 77-75 (1989) (להלן-שיפמן): ראו גם: ע"א 339/71 קוממי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד כהן (2) 795, 796 (1971)). כך זוכה הקטין ביתרון של המשכיות והשתייכות רב-דורית. במקרים מסוימים, עשוי להתווסף לכך גם שיקול של השתייכות לעדה מסוימת, לתרבותה ולערכיה".

ראו: הלכת פלונית, פסק דינה של כבוד הנשיאה, סעיף 27, עמ' 23.

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

87. גם כבוד השופט עמית מדגיש את מעמד המשפחה המורחבת, ואף קובע כי למשפחה המורחבת יש מעמד נפרד ועצמאי ממעמדם של ההורים הביולוגיים, גם אם פחות ממעמד ההורים הביולוגיים:

"קשר הדם" או "קשר הטבעי": זכות הילד לגדול בקרב משפחתו הביולוגית אף היא נקודת מוצא, אם כי חלשה יותר בעוצמתה מזכות ההורה הביולוגי. בפסק דיני בערעור ציינתי כי למשפחה המורחבת יש "כוח כבידה" משל עצמו, ואל תוך המשוואה יש לשקול גם הטובה הנצמחת לילד מתחושת השייכות והזהות שלו בחיק התא המשפחתי הטבעי:

"העברת קטין ממולידו אל קרוב משפחה, היא פעולה פחות פולשנית, שהרי הקטין נשאר בסופו של דבר במשפחה. כך מוגשמת זכותו של הקטין לגדול ולהתחנך במשפחתו הטבעית, גם אם לא בתא הגרעיני שלה: כך אנו מקהים את הפגיעה באוטונומיה של המשפחה הטבעית; וכך נמנעת התוצאה הקשה של העתקת הקטין ממקום גידולו הטבעי ברצף השושלת המשפחתית, ונטיעתו במשפחה חדשה..." (שם, פסקה 6 לפסק דיני בערעור).

ראו: הלכת פלונית, פסק דינו של כבוד השופט עמית, סעיף 5, עמ' 85-86.

88. גם כבוד השופטת ארבל בהלכת פלונית, בדיון ספציפי בנושא סעיף 12(ג) לחוק אימוץ ילדים, גורסת כי יש למצות קודם כל את הבדיקות בעניין המשפחה המורחבת ולתת מעמד למשפחה המורחבת. ראו: הלכת פלונית, פסק דינה של כבוד השופטת ארבל, סעיף 23, עמ' 60.

89. כבוד השופטת ארבל אף מפנה בהלכת פלונית לכך שבחינת קיומה של המשפחה המורחבת הינה חלק מבחינת טובתו של הקטין ונובעת גם מאמנת האו"ם בדבר זכויות הילד:

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

1
2 "הגישה האמורה כי ככלל טובת הילד מתיישבת עם מתן עדיפות
3 לאימוץ בתוך המשפחה, מקום שקיים קרוב משפחה המבקש לאמץ
4 ואשר נבדק ונמצא ראוי ומתאים למשימה, מתחזקת לטעמי אף נוכח
5 הוראת אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד, שמדינת ישראל היא צד לה
6 (כ"א 1038(31), 221. נעשתה ביום 20.11.89, נכנסה לתוקף ביום 2.9.90,
7 נחתמה על ידי ישראל ביום 3.7.90 ונכנסה לתוקף, לאחר אשרורה
8 (4.8.91) ביום 2.11.91 (להלן גם: האמנה), ואשר אף במוקדה ניצב
9 עקרון טובת הילד. סעיף 5 לאמנה מורה כי:

10 "המדינות החברות יכבדו את אחריותם, זכויותיהם
11 וחובותיהם של הורים, או, במקום שניתן ליישום של בני
12 המשפחה המורחבת או הקהילה, כנהוג על פי המסורת
13 המקומית של אפוטרופסים חוקיים או של אישים אחרים
14 האחראים משפטית לילד, על מנת לספק, באופן המתאים
15 לצרכי הילד המתפתח, הכוונה והדרכה נאותות בהפעלת
16 הזכויות המוכרות באמנה זו".

17 עוד קובעת האמנה, בסעיף 7 סיפא כי תהיה לילד, ככל האפשר, "הזכות
18 להכיר את הוריו ולהיות מטופל על ידם". סעיף 8(1) לאמנה מוסיף
19 וקובע כי:

20 "המדינות החברות מקבלות על עצמן לכבד את זכותו של
21 הילד לשמור על זהותו, לרבות אזרחות שם וקשרי משפחה
22 כמוכר בחוק, וזאת ללא התערבות שלא כדין".

23
24 האמנה מכירה הן בחשיבות השמירה על קשרי משפחה כחלק מזכות
25 הילד לשמור על זהותו, ובפרט הקשר עם הוריו, וכן היא מכירה
26 באפשרות שילובה של המשפחה המורחבת בגידולו, לטעמי, הגישה
27 שהצגתי לעיל מהווה ביטוי ומימוש של הוראות האמנה, בנסיבות בהן
28 קיימת אפשרות ראויה של אימוץ בקרב המשפחה יש חשיבות מוגברת
29 לזכותו של הילד לשמור על זהותו ולהכיר את שורשיו המשפחתיים
30 והתרבותיים."

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

כב' השופטת תמר סנונית פורר

בפני

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
- ראו: הלכת פלונית, סעיף 11 לפסק דינה של כבוד השופטת ארבל.
90. אשר על כן, מהלכת פלונית ומפסיקות קודמות הנוגעות להליכי אימוץ, עולה כי יש להתחשב וכי יש לבחון בהליכי אימוץ שאלות הנוגעות למשפחה המורחבת של הקטין הספציפי: האם קיימת משפחה מורחבת, האם המשפחה המורחבת נכונה לסייע להורים ובכך ייתכן אף למנוע את הליכי האימוץ, האם המשפחה המורחבת מסייעת ומכירה את הקטין, האם מי מבני המשפחה המורחבת מוכן ומתאים לאמץ את הקטין היה ויימצא כי מתקיימת אחת העילות להכרזת הקטין בר אימוץ כלפי הוריו.
- (ב). מעמדה המשפטי של המשפחה המורחבת בהליך האימוץ
91. לאחר שנקבע על ידי הפסיקה כי יש להתחשב ולבחון את המשפחה המורחבת של הקטין, יש לבחון מהו המעמד המשפטי, אם בכלל, שיש לתת להם בהליך האימוץ.
92. חוק האימוץ אינו מקנה מעמד פורמלי מובחן למשפחה המורחבת, והבחינה לגבי העדר המסוגלות ההורית הינה אך ורק כלפי הורי הקטין. אין בשלב הראשון של בחינת המסוגלות ובדיקת תנאי סעיף 13(א)(7) לחוק האימוץ כל מעמד לבני המשפחה המורחבת. נדמה, כי בעניין זה אין מחלוקת בין הצדדים. אין בית המשפט שם את ההורים הביולוגיים מול בני המשפחה המורחבת אלה מול אלה, בשלב הראשון של בחינת התקיימות התנאים להכרזה על הקטין בר אימוץ.
93. אולם, שונה המצב לאחר ההכרעה כי התקיימו תנאי סעיף 13(א)(7) לחוק האימוץ ובית המשפט מורה על הכרזת הקטין בר אימוץ כלפי הוריו. בשלב הזה, השלב השני, וכאשר יש מי מבני המשפחה המורחבת המעוניין לאמץ את הקטין, יש לבחון אופציה זו במסגרת טובתו של הקטין באימוצו.